बनगाड कुपिण्डे नगरपालिका सल्यान
कर्णाली प्रदेश
नगरसभाको पन्धौ अधिवेशनमा प्रस्तुत वार्षिक नीति तथा कार्यक्रम
मिति : २०८१।०३।१०

प्रस्तुतकर्ता
नगर प्रमुख श्री कर्ण बहादुर बुढाथोकी

नगरसभा सदस्य ज्युहरु

नेपालको संविधानले दिएको संवैधानिक अधिकारको प्रयोग गर्दै, नेपालको संविधानको प्रस्तावनाको मर्म र भावनालाई आत्मसातगर्दै, स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को अधिकारलाई प्रयोग गर्दै सार्वभौमसत्ता सम्पन्न जनता र जनताद्वारा निर्वाचित जनप्रतिनिधिहरुको हैसीयतले **वनगाड कुपिण्डे नगरपालिकको** यस गरिमामय नगरसभा समक्ष नगरपालिकाको आ ब २०८१।८२ को बार्षिक नीति तथा कार्यक्रम प्रस्तुत गर्न पाउँदा मलाई गर्व लागेको छ । यस अवसरमा अधिकार प्राप्तिका लागि भएका महान जनयुद्ध, जनआन्दोलन, प्रदेश स्थापनाको आन्दोलनमा आफ्नो जीवन उत्सर्ग गर्नुहुने ज्ञातअज्ञात महान् शहीदहरुप्रति हार्दिक श्रद्धासुमन अर्पण गर्दछु । यस क्रममा सहिद परिवार, बेपत्ता योद्धा, घाइते अपाङ्ग भएका योद्धा र जनमुक्ति आन्दोलनमा सहभागी भई ऐतिहासिक योगदान पुऱ्याउने महान् जनसमुदायहरुप्रति सम्मान व्यक्त गर्न चाहन्छु ।

<u>आर्थिक बर्ष २०८०।०८१ को निति तथा कार्यक्रमको समिक्षा</u>

- आधुनिक कृषि औजार मार्फत कृषकहरुलाई व्यवसायिक उत्पादनमा प्रोत्साहन गर्न व्यवसायउन्मुख अगुवा किसानहरुलाई मल, विउ, तालिम तथा कृषि औजारमा अनुदान उपलब्ध गराइएको छ । स्थान विशेषको आधारमा उत्पादन पकेट क्षेत्र निर्धारण गर्ने नीति अनुसार टिमुर खेतीको पकेट क्षेत्र निर्धारण गरी, संकलन, प्रशोधन, भण्डारणको तालिम तथा पूर्वधारको व्यवस्था मिलाइएको छ ।
- पशुपालन व्यवसायवाट उत्पादन हुने स्वस्थ र ताजा मासु उपलव्ध गराउन उत्पादन पकेट क्षेत्र निर्धारण गरि उत्पादन प्रर्वद्धन कार्यलाई निरन्तरता दिइएको छ ।
- छाडा पशु चौपायाको उचित व्यवस्थापनका लागि आवश्यक कार्य गरि किसानहरुको खेत बालीलाई जोगाइएको छ ।
- विभिन्न प्रकारका आयमूलक तथा रोजगारीको अवसर सृजना गर्न सवै क्षेत्र र वर्गहरुको लागि व्यावसायिक टिमुर खेती, राफ्टिङ, डकर्मी, ब्युटि पार्लार, डल कुसन निर्माण लगायतका सीप विकास तथा क्षमता विकास तालिमहरु संचालन गरिएको छ। लघु उद्धम विकास कार्यक्रम संचालन गरी साना घरेलु तथा लघु उद्यम समुह तथा सहकारीलाई आर्थिक प्राविधिक सहयोग गरिएको छ।

- कुपिण्डे ताल संरक्षण गरि पर्यटकिय गतिविधी बढाउन आवश्यक थप भौतिक पूर्वाधार निर्माण, होमस्टे स्थापना तथा सञ्चालन र त्यसको दीगो व्यवस्थापनको लागि वातावरणिय व्यवस्थापन योजना निर्माणको अन्तिम चरणमा रहेको छ। भेरी नदिमा राफ्टिङ संचालन गर्न आवश्यक अध्ययन प्रतिवेदन तयार भएको छ।
- सहकारीसंस्थाहरुलाई थप व्यवस्थित गर्नका लागि नगरपालिका भित्रका सबै सहकारीका कर्मचारी र पदाधिकारीहरुलाई तालिम प्रदान गरिएको छ। बैदेशिक रोजगारी तथा अन्य श्रोतबाट प्राप्त आम्दानीलाई बचत तथा उचित परिचालन गर्न वित्तिय साक्षरता कक्षा संचालन गरिएको छ।
- भौगोलिक अवस्था, विद्यालय पुर्वाधारको अवस्था तथा विद्यार्थी संख्याको आधारमा विद्यालय गाभ्ने, स्तर घटाउने बढाउने र शिक्षक दरवन्दीको लेखाजोखा गरी शिक्षकहरुको दरवन्दी मिलान तथा काजसरुवा गरी अपुग शिक्षकहरु पालिकाले व्यवस्था मिलाउने व्यवस्था गरिएको छ । माग तथा आवश्यकता आधारमा नयाँ बालविकास केन्द्रको स्थापना गरी बालविकास सहजकर्ताको व्यवस्थापन गरिएको छ।
- विद्यालयहरुको भौतिक संरचना, खानेपानी, सौचालय जस्ता आधारभुत पुर्वाधारहरु निर्माण कार्यलाई निरन्तरता दिइएको छ। समावेशी, सुचना प्रविधिमैत्री तथा गुणस्तरिय शिक्षामा सबैको पहुँच प्रवर्द्धनको लागि पालिका शिक्षा क्षेत्रको सम्भाव्यता अध्ययन प्रतिवेदन तयार गरिइएको छ।
- सुचना सञ्चार तथा अन्य छापाकार्यमा सहजता ल्याउन पालिका भित्रका सबै आधारभुत तथा मा.वि. विद्यालयहरुमा कम्तिमा १ वटा कम्प्युटर र प्रिन्टरको व्यवस्था र विद्युत लाइन नपुगेको विद्यालयहरुमा बैकल्पिक उर्जाको समेत व्यवस्था गर्ने प्रकीया अगाडि बढाएइको छ ।
- शिक्षक, विद्यालय कर्मचारी तथा विद्यालय व्यवस्थापन समितहरुको क्षमता विकासको लागि विभिन्न क्षमता विकास तालिम संचालन गरिएको छ।
- आवश्यकता अनुसार बर्थिङ सेन्टर, सहरी स्वास्थ्य केन्द, आयुर्वेद औषधालय तथा खोपकेन्द्रहरु विस्तार गरी दक्ष स्वास्थ्यकर्मी तथा प्रयाप्त औषधिको व्यवस्था गरिएको छ। विशेषज्ञ डाक्टर सहितको निशुल्क घुम्ती स्वास्थ्य सेवा सञ्चालन गरिएको छ । मानसिक स्वास्थ्यको संवेदनशिलतालाई मध्यनजर गरी सम्पुर्ण स्वास्थ्य चौकी तथा माध्यामिक विद्यालयहरुमा मानसिक स्वास्थ सम्बन्धी कार्यक्रम संचालन गरिएको छ ।
- नियमित रुपमा गर्भजाच गरेका पालिका भित्रका स्वास्थ्य संस्थामा सुत्केरी हुने महिलालाई थप भत्ता दिन सुरुवात गरिएको छ । महिला स्वास्थ स्वयंसेविकाहरु, आमा समूहहरुको लागि आवश्यक प्रशिक्षणको व्यवस्था गरिएको छ ।

- खानेपानीको आपूर्ति सहज वनाउन स्थानिय मूल, धारा पंधेरा संरक्षणमा जोड दिईएको छ । साथै आवश्यक स्थानहरुमा लिफ्ट खानेपानी योजना सञ्चालन गर्न संघ र प्रदेश सरकारसंग आवश्यक वजेट व्यवस्थापनका लागी पहल गरिएको छ।
- खानेपानि तथा सरसफाइका क्षेत्रमा SUSWA संगको साझेदारीमा खानेपानि तथा संस्थागत शौचालय निर्माणका आयोजनाहरु संचालन गरिएको छ ।
- समुदायमा पछाडी परेका वर्ग क्षेत्र जाति, लिङ्गहरुको राज्यको हरेक क्षेत्रमा पहुँच अभिवृद्धि गर्न लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशिकरण रणनीति निर्माण गरि तदनुरुप कार्य सञ्चालन गरिएको छ । जेष्ठ नागरिक सम्मान कार्यक्रम संचालन आवश्यक तयारी गरिएको छ।
- दुर्गम क्षेत्रका बस्तिहरुलाई वडाको केन्द्र र नगरपालिका सम्म पहुचँ पुग्ने गरि सडक विस्तार कार्य र निर्मित सडको स्तरोन्ती कार्यालाई निरन्तरता दिईएको छ ।
- नगरपालिका क्षेत्रमा सिंचाई सुविधा विस्तार तथा मर्मत संभार गर्न तथा सवै खेती योग्य जमिनमा सिंचाई सुविधा विस्तारका लागि आवश्यक कार्य गरिएको छ।
- रास्ट्रका लागि खेलकुद ,स्वास्थ्यका लागि खेलकुद भन्ने नाराका साथ वडा कप , मेयर कप ,राष्टपति रनिङ खेलकुद प्रतियोगिता सन्चालन गरिएको छ र विभिन्न जिल्ला स्तरिय प्रतियोगितामा सहभागिता जनाईएको छ।
- बनगाड कुपिण्डे नगरपालिकाको प्रशासनिक भवन निर्माण कार्य सम्पन्न गरी नयाँ भवनबाट सेवा प्रवाहको सुरुवात भएको छ। वडा नं ७ र ८ को वडा कार्यालय भवन निर्माण सम्पन्न भई सेवा प्रवाहको सुरुवात भएको छ र वडा नं २ ३ १० र ११ को वडा कार्यालय भवन निर्माणाधिक अवस्थामा रहेका छन्।
- नगरपालिकामा क्षेत्र भित्रका नाङ्गो डाँडा र पाखाहरु आवश्यकताका आधारमा वृक्षारोपण कार्यलाई निरन्तरता दिइएको छ र आवश्यक अनुसार रिचार्ज पोखरी,गह्रा सुधार र फिल्टरिङ ड्याम को निर्माण गरिएको छ।
- स्थानिय विपद् व्यवस्थापन तथा मौसम उत्थानशिल योजना निर्माणको क्रममा रहेको छ ।
- कार्यपालिकाको कार्यालय, वडा कार्यालय तथा विषयगत शाखा वा एकाईको सेवा प्रवाहलाई प्रविधि मैत्रि बनाउन ई हाजिरी, ई सिफारिस को सुरुवात गरिएको छ।
- म.ले.प. को प्रतिवेदन औल्याइएको नियमित गर्नुपर्ने प्रकृतिका बेरुजुलाई नियमित गर्न आवश्यक कार्य गरिनेछ र असुल उपर गर्नुपर्ने प्रकृतिका बेरुजुलाई असुल उपर गरी बेरुजु न्यूनिकरण गर्न आवश्यक कार्य गरिएको छ ।
- नगरपालिकाको कार्यसम्पादनलाई पारदर्शि तथा उत्तरदायि बनाउन सार्वजनिक सुनुवाईको आयोजना गरिएको छ ।

- ❖ न्याय सम्पादनलाई छिटो, छरितो, पारदर्शी र विश्वसनीय बनाउन जनतासंग न्यायिक समिति कार्यक्रम संचालन गरिएको छ र प्रत्येक वडामा तालिम प्राप्त मेलमिलाप कर्ताको व्यवस्था गरिएको छ ।
- ❖ नगरपालिकाको व्यवस्थित तथा योजनाबद्ध विकासका लागि आवधिक योजना निर्माण गरिएको छ।

नगरसभा सदस्य ज्युहरु,

गत बर्ष लिएका नितिहरुमा सन्तोषजनक कार्यान्वयन भैरहेको छ, तथापि यो पुर्ण भने होइन । आगामि दिनमा यो भन्दा उत्कृष्ट कार्यसम्पादन गर्ने गरि म आ. ब. २०८१।०८२ को निति तथा कार्यक्रम प्रस्तुत गर्दछु ।

<u>नीति तथा कार्यक्रमका आधार र प्राथमिकताहरु</u>

- आवश्यकता पहिचान गर्दा नेपालको संविधान र विद्यमान कानुन अनुरुप स्थानीय तहले सम्पादन गर्नुपर्ने कार्यहरु तथा नेपाल सरकार, कर्णाली प्रदेश सरकार र नगरपालिकाको आवधिक योजना, दिगो विकासका लक्ष्य (सन् २०१६-२०३०) तथा अघिल्ला आर्थिक वर्षको नीति तथा कार्यक्रम र वजेटका प्राथमिकताहरुलाई आधारको रुपमा लिईएको छ ।
- बहुवर्षिय आयोजना तथा चालु आर्थिक वर्षका अधुरा योजनाहरुलाई सम्पन्न गर्न प्राथामिकता दिईनेछ साथै वार्षिक कार्यक्रम तय गर्दा स्थानीय श्रोत, सीप र प्रविधिको प्रयोग हुने तथा रोजगारी सृजना गर्ने र टोल तथा समुदाय स्तरका आवश्यकता तथा चाहानाहरुलाई सम्बोधन हुने गरी आयोजनाको छनोट गरीनेछ ।

आर्थिक विकास

१. कृषि तथा पशुपालन

- निजी, सहकारी तथा समूहहरुको साझेदारीमा कृषि र पशुपालन फर्महरु सञ्चालन गरिनेछ । परम्परागत कृषि प्रणालीलाई प्रतिस्थापन गर्दै आधुनिक कृषि औजार मार्फत कृषकहरुलाई व्यवसायिक उत्पादनमा प्रोत्साहन गरिनेछ । व्यवसाय उन्मुख अगुवा किसानहरुलाई मल, विउ, तालिम तथा कृषि औजारमा अनुदान उपलब्ध गराउनुका साथै बजार व्यवस्थापन तथा कृषि तथा पशुबिमाका लागि प्रोत्साहन गर्ने कार्यलाई निरन्तरता दिइनेछ । वाताबरण अनुकूलको कृषि उत्पादनमा जोड दिईने छ ।

- स्थान विशेषको आधारमा उत्पादन पकेट क्षेत्र निर्धारण गरी टिमुर लगायतका नगदे बाली, खाद्यान्न, तरकारी, फलफूल आदिको उत्पादन, संकलन, प्रशोधन, भण्डारणको उचित व्यवस्था मिलाईने छ । कृषिमा आधुनिक प्रविधिको अवलम्बन गरी कृषि, पशुवस्तुको उत्पादन, उत्पादकत्व र सामुहिक बजारिकरण प्रवर्द्धन गरिनेछ।
- पशुपालन व्यवसायवाट उत्पादन हुने स्वस्थ र ताजा माछा ,मासु, अण्डा दुग्ध जन्य पदार्थहरु प्रशस्त मात्रामा उपलव्ध गराउन उत्पादन पकेट क्षेत्र निर्धारण गरि उत्पादन प्रर्वद्धन कार्यलाई निरन्तरता दिइने छ।
- कृषि पेशालाई प्रतिस्प्रधात्मक, व्यावसायिक तथा सम्मानजनक बनाउनका लागि कार्यविधि बनाई सर्वोउत्कृष्ट तथा उत्कृष्ट कृषक छनोट गरी पुरस्कृत गरिनेछ ।
- संघिय तथा प्रदेश सरकारसंगको साझेदारीमा कृषि तथा पशुपन्छि विकासका कार्यक्रम संचालन गरिने छ ।
- वनगाडको पहिचानको रुपमा रहेको जरन धान, लहरे मास लगायतका रैथाने बाली पहिचान, संरक्षण तथा विस्तार गरिने छ ।

२. **उद्योग तथा वाणिज्य**

- विभिन्न प्रकारका आयमूलक तथा रोजगारीको अवसर सृजना गर्न सवै क्षेत्र र वर्गहरुको लागि सीप विकास तथा क्षमता विकास तालिमहरुलाई निरन्तरता दिईने छ ।
- लघु उद्धम विकास कार्यक्रम संचालन गरी साना घरेलु तथा लघु उद्यम समुह तथा सहकारीलाई आर्थिक प्राविधिक सहयोगको व्यवस्था मिलाईने छ ।
- नगरभित्र संचालनमा रहेका विभिन्न घरेलु उद्योग तथा व्यावसायहरुको लगत अध्यावधिक गरी अझै व्यवस्थित र उत्पादनमुखी वनाउन कार्यविधिको आधारमा आर्थिक तथा प्राविधिक सहायता प्रदान गरीनेछ ।
- माटोका भाँडाकुडा, खेलौना, मूर्ति, डोरी, मुढा, ढाँका कपडा वुनाई, सिलाई कटाई, अचार, सेलरोटी आदि व्यवसाय सन्चालनका लागि आवश्यक तालिमको व्यवस्था मिलाईने छ ।
- होटल व्यावसायलाई थप व्यवस्थित र व्यावसायिक वनाउन तालिमको व्यवस्था गरिनेछ ।

३. **पर्यटन**

- विभिन्न ऐतिहाँसिक सम्पदाहरुको संरक्षण, पुनः निर्माण र जिर्णोद्धारमा लगानी गरीने छ । परम्परागत भाषा, लिपी,जात्रा,पर्व, कलासंस्कृति जस्तै बनगाडी टप्पा, सिंगारु नाच, लहरे नाच, झ्यारी गित लगायतको संरक्षण जगेर्ना गरीने छ ।
- पर्यटन क्षेत्र आर्थिक मेरुदण्डको रुपमा रहेकोले कुपिण्डे ताल संरक्षण, पर्यटकिय गतिविधी बढाउन आवश्यक थप भौतिक पूर्वाधार निर्माण, होमस्टे स्थापना तथा सञ्चालन र त्यसको दीगो व्यवस्थापनकोलागि नगरपालिका आफै तथा अन्य क्षेत्रिय एवं राष्ट्रिय सरोकारवाला निकाय (पर्यटन वोर्ड, टुर्स एशोसिएशन, ट्राभल्स एशोसिएशन) सँग समन्वय गरि थप योजनासाथ राष्टकै पर्यटकिय क्षेत्रको रुपमा विकास गर्ने नीति लिइनेछ ।
- भेरी नदिमा जल पर्यटन प्रवधर्दनका लागि आवश्यक कार्य गरिनेछ ।

४. सहकारी

- वनगाड कुपिण्डे नगरपालिकामा सहकारी ऐन बमोजिम सहकारी संस्थाहरु दर्ता गरी नागरिकहरुको आर्थिक तथा समाजिक विकासमा जोड दिईने छ । स्थापना भएका सहकारीको निरन्तर नियमन गरिनेछ ।
- आर्थिक विकासका क्रियाकलाप संचालन गर्न सहकारीहरुसंग आवश्यकता अनुसार साझेदारी गरिने छ ।

५. वित्तिय क्षेत्र

- बैदेशिक रोजगारी तथा अन्य श्रोतबाट प्राप्त आम्दानीलाई बचत तथा उचित परिचालन गर्न वित्तिय साक्षरता कक्षा संचालनलाई निरन्तरता दिईने छ । साथै व्यावसायमा आबद्ध व्यक्तिहरुलाई बैक तथा वित्तिय संस्थाहरुबाट सहज रुपमा कर्जा प्राप्त गर्ने व्यवस्था गर्न सम्बन्धित निकायहरुसँग समन्वय एवं सहजिकरण गरिनेछ ।

सामाजिक विकास

१. शिक्षा

- **शैक्षिक क्रान्ति वनगाड कुपिण्डेको आवश्यकता खुसी, शान्त र समृद्ध समाजको व्यवस्था** भन्ने मुल नाराका साथ शिक्षा क्षेत्रको विकासलाई मध्यनजर राख्दै बजेट व्यवस्था गरिनेछ ।

- नगर भित्रका प्रत्येक विद्यालयहरुमा समय सापेक्ष वैज्ञानिक तथा प्राविधिक शिक्षा प्रणाली विकास गरीने छ । सिक्षण सिकाइमा नविनतम प्रविधिको प्रयोग गरिनेछ । नगर भित्र प्राविधिक तथा व्यवसायिक शिक्षालय स्थापनाका लागी आवश्यक पहल चालिनेछ ।
- विद्यालयहरुको भौतिक संरचना, खानेपानी, सौचालय जस्ता आधारभुत पुर्वाधारहरु निर्माण गरिने छ ।
- सामुदायिक विद्यालयबाट सोही बर्ष एस.इ.इ. गरि ३ बर्षे प्राविधिक शिक्षा अध्ययनको लागि प्रथम बर्षमा भर्ना भएकामध्ये कम्तीमा २ जना विद्यार्थिलाई अध्ययन छात्रवृति प्रदान गर्ने व्यवस्था मिलाइनेछ ।
- नगर भित्र रहेको विद्यालय तथा क्याम्पसहरुको निरन्तर रुपमा स्तर बृद्धि गर्दै स्थानिय स्तरमानै उच्च शिक्षा प्राप्त गर्ने वातावरणको लागि पहल गरिनेछ ।
- पालिका भित्रका सामुदायिक विद्यालयहरुमध्ये कुनै एक माद्यामिक विद्यालयलाई विस्तारै नमुना विद्यालयको रुममा विकास गर्न आवश्यक कार्यविधि तयार गरिने छ र अन्य पुर्वाधारहरु समेत विकास गर्दै लगिने छ ।
- हरेक वर्ष कम्तीमा १ पटक शिक्षक तथा अभिभावकहरु विचमा शैक्षिक अन्तक्रियाको आयोजना गरिनेछ।
- शिक्षाको गुणस्तर अभिवृद्धि गरि सक्षम, सबल र प्रतिस्पर्धी जनशक्ति उत्पादन गर्न नगर भित्रका सामुदायिक माध्यामिक विद्ययालयमा अंग्रेजी माध्याममा पठनपाठनको सुरुवात गरिनेछ ।
- स्थानीय पाठ्यक्रम निर्माण भई सकेको र अव सो को पठन पाठनमा सहजताको लागि पाठ्यपुस्तक तयार गर्ने कार्यलाई अगाडी बढाइने छ ।
- सुचनासञ्चार तथा अन्य छापाकार्यमा सहजता ल्याउन पालिका भित्रका सबै सामुदायिक विद्यालयहरुमा कम्तिमा १ वटा कम्प्युटर र प्रिन्टरको व्यवस्था गरिने छ र विद्युत लाइन नपुगेको विद्यालयहरुमा बैकल्पिक उर्जाको समेत व्यवस्था गरिने छ । पञ्चबर्षिय शैक्षिक योजनाको आधारमा शैक्षिक कार्यकम तथा योजनाहरु कार्यान्वयन गर्दै लगिने छ ।
- शिक्षक विद्यालय कर्मचारी तथा अभिभावकको क्षमता वृद्धिका लागि आवश्यक क्षमता विकासका कार्यक्रम संचालन गरिने छ।
- शिक्षकहरुको काज सरुवालाई वैज्ञानिक बनाईनेछ । विद्यार्थी संख्यको अनुपातमा शिक्षक अपुग भएमा पालिकाले आवश्यक व्यवस्था मिलाउने छ ।

- शैक्षिक सुधारका लागि शिक्षक घुम्ती वैठक संचालन, पालिका तथा वडास्तरमा पढाइमेला संचालन, बिज्ञान प्रर्दशनीका साथै अन्तर विद्यालयस्तरका शैक्षिक प्रतिस्पर्धा गराउने नीति लिइने छ ।
- संस्थागत विद्यालय संचालनमा देखिएका समस्या तथा चुनौतिहरुलाइ समाधान गर्न कडाइका साथ नियमन गरिनेछ ।

२. **स्वास्थ्य**

- नगर क्षेत्रभित्र निर्माणाधिन १५ सैयाको आधारभूत अस्पतालको निर्माणकार्यलाई आगामि आ व भित्र सम्पन्न हुने गरी अगाडी बढाइने छ ।
- आवश्यकता अनुसार बर्थिङ सेन्टर, सहरी स्वास्थ्य केन्द, आयुर्वेद औषधालय तथा खोपकेन्द्रहरु विस्तार गरी दक्ष स्वास्थ्यकर्मी तथा प्रयाप्त औषधिको व्यवस्था गरिने छ । आवश्यकता अनुसार विशेषज्ञ डाक्टर सहितको निशुल्क घुम्ती स्वास्थ्य सेवा सञ्चालन गरिने छ ।
- परिवार नियोजन,सुरक्षित मातृत्व तथा नवजात शिशु स्वास्थ्य, वाल स्वास्थ्य, सुनौला हजार दिन, क्षयरोग नियन्त्रण, यौन रोग र एच आई भि एड्स नियन्त्रण, कुष्टरोग नियन्त्रण, लागु औषध तथा दुर्व्यसन, वाताबरणीय स्वास्थ्य र सरसफाई, दीर्घरोग सम्बन्धमा निरोधात्मक, प्रवर्धनात्मक र उपचारात्मक कार्यहरुलाई प्रभाबकारी रुपमा कार्यान्वय गरिदै जानेछ । साथै मेरो स्वास्थ्य मेरो पोषण कार्यक्रम लागुगरिनेछ ।
- महामारी तथा संक्रामक रोग निन्त्रण तथा रोकथामका लागि आवश्यक पुर्वतयारी गरिने छ ।
- महिला स्वास्थ स्वयंसेविकाहरु, आमा समूहहरुको लागि आवश्यक प्रशिक्षणको व्यवस्था गरीनेछ ।
- स्वास्थ्य चौकिहरुमा हाल रहेको जनशक्तिलाई विकेन्द्रित गरि स्वास्थ्य सेवालाई सबैको पहुँच पुर्याउन शहरी स्वास्थ्य क्लिनिक सञ्चालनगर्ने नीतिलाई निरतरता दिइनेछ ।
- मानसिक स्वास्थ्यको संवेदनशिलतालाई मध्यनजर गरी मानसिक स्वास्थ सम्बन्धी परामर्श सेवालाई सम्पुर्ण स्वास्थ्य चौकी तथा माध्यामिक विद्यालयहरुमा विस्तार गरिने छ।
- पोषणमैत्री स्वास्थ्य सँस्था घोषणा तथा पुर्ण सँस्थागत सुत्केरी वडा घोषणा जस्ता कार्यक्रमहरु सञ्चालनमा जोड दिइने छ ।

- नियमित रुपमा गर्भजाच गरेका पालिका भित्रका स्वास्थ्य संस्थामा सुत्केरी हुने महिलालाई थप भत्ता दिईनेछ । सुरक्षित मातृत्व, प्रजनन स्वास्थ्य प्रबर्द्धन कार्यक्रम सञ्चालन गरिने छ ।

३. खानेपानि तथा सरसफाई

- नगरपालिकाका वजार क्षेत्रहरुमा सार्वजनिक शौचालयहरुको निर्माण गरीने छ ।
- समुदाय स्तरमा शहरी सरसफाई जनचेतनामूलक कार्य गरीने छ ।नगरस्तरिय सरसफाइ अभियानलाई निरन्तरता दिइने छ । साथै पुनः प्रयोग गर्न सकिने फोहरवाट विभिन्न सामग्रीहरु वनाउन सकिने तालिम संचालन गरीने छ यस्को लागि निजि तथा गैह्र सरकारी क्षेत्रसंगको साझेदारीलाई प्राथमिकता दिईनेछ ।
- हाल संचालनमा आईरहेको फोहर मैला व्यवस्थापन प्रक्रियालाई अझै व्यवस्थित गराईने छ र नयाँ ल्याण्डफिल्ड साइट निर्माणका लागी आवश्यक व्यवस्था गरिनेछ ।
- खानेपानीको आपूर्ति सहज वनाउन स्थानिय मूल, धारा पंधेरा संरक्षणमा जोड दिईने छ । साथै आवश्यक स्थानहरुमा लिफ्ट खानेपानी योजना सञ्चालन गर्न संघ र प्रदेश सरकारसंग आवश्यक वजेट व्यवस्थापनका लागी पहल गरिने छ ।
- खानेपानिका मुलहरु संरक्षण गरी बढ्दो खानेपानिको समस्या समाधान गर्न नगरक्षेत्र भित्रका अग्ला टाकुरा, सार्वजनिक क्षेत्रहरुलाई वातावरणीय जोखिम नहुने (पहिरो नआउने तथा भुक्षय नहुने) गरि **रिजार्ज पोखरिहरु** निर्माण गरिने छ ।
- वनगाड कुपिण्डेको लगानी घरघरमा सुरक्षित खानेपानी भन्ने मुल नाराका साथ खानेपानी सरसफाई र स्वच्छता क्षेत्रमा उल्लेख्य लक्ष्य हासिल गर्न वैदेशिक दातृनिकाय, संघसंस्था तथा परियोजनाहरुसंगको सहकार्य र साझेदारीलाई बढाउदै लगिने छ । साथै खानेपानि तथा सरसफाइका क्षेत्रमा SUSWA संगको साझेदारीमा कार्यन्वयन हुने कार्यक्रमहरु प्रभावकारी रुपमा कार्यान्वयन गरिने छ ।
- खानेपानी आयोजनाहरुको सूचारु र दिगोपनाको लागि ग्रामिण खानेपानी सेवा सहायता केन्द्र (Service support Center) SSC को अवधारणा बमोजिम क्रियाकलाप अगाडि बढाईने छ ।

४. संस्कृति प्रवर्द्धन

- नगरपालिका भित्र वसोवास गर्ने सवै जात जाती धर्म समुदायहरु वीच रहेको परम्परागत कला, संस्कृती, भेषभुषा, मातृभाषा आदि लाई नगरकै शोभाको रुपमा लिई संरक्षण तथा जगेर्ना गर्ने कार्य गरीने छ । यस क्षेत्रलाई परीचित गराउने वनगाडी टप्पा, सरिङ्गे नाच र लहरे नाचको संवर्द्धन र प्रवद्धनको लागि आवश्यक नीति लिइएको छ ।
- कला तथा संस्कृति संग जोडिएका विषयहरुको विकासको लागि क्रियाशिल युवा क्लव तथ अन्य संघ संस्था, समूहहरुलाई उपकरणहरु उपलव्ध गराउने र सहकार्यमा जोड दिईनेछ ।

५. लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशिकरण

- बालबालिकाको सर्वाङ्गिण विकासलाई टेवा पुर्याउन **बाल क्लव, बाल समूहहरुलाई क्रियाशिल** बनाइ उनिहरुको संस्थागत विकास गर्ने नीति लिइनेछ ।
- **बालविवाह न्युनिकरण** गर्न यसको असर तथा प्रभावका बिषयमा शिक्षक, विद्यार्थि, अभिभावक, पण्डित, जनप्रतिनिधी, प्रहरी बिच अन्तरक्रिया कार्यक्रम सञ्चालन गरिने छ । साथै बाल संरक्षण नीति, बालश्रम विरुद्धको रणनीति निर्माण गरि कार्यान्वयन गरिनेछ ।
- समुदायमा पछाडी परेका वर्ग क्षेत्र जाति, लिङ्गहरुको राज्यको हरेक क्षेत्रमा पहुँच अभिवृद्धि गर्न लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशिकरण रणनीति निर्माण गरि तदनुरुप कार्य सञ्चालन गरिने छ ।
- अपांगता भएका व्यक्तिहरुको समूह लगायत अन्य सरोकारवालाहरुलाई अपांगता अधिकार सम्बन्धि सचेतना, अभिमुखीकरण तथा तालिम कार्यक्रम, स्थानीय तहमा अपांगतामैत्री भौतिक संरचना सम्बन्धि आचारसंहिता निर्माण तथा सरोकारवालाहरुलाई अभिमुखीकरण कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।
- अपांगता भएका व्यक्तिहरुलाई सहायक सामाग्री वितरण कार्यक्रम, स्वरबोलाई सम्बन्धि अपांगता भएका व्यक्तिहरुका लागि बोली उपचार (speech therapy) कार्यक्रम, अपांगता भएका विद्यालय उमेरका बालबालिकाहरुलाई शैक्षिक सामाग्री वितरण (विशेषगरी न्यून आर्थिक अवस्था भएका अभिभावकका बालबालिकालाई) गरिनेछ ।
- वेरोजगार अवस्थामा रहेका अपांगता भएका वयस्क महिला तथा पुरुषलाई सीपमूलक तालिम कार्यक्रम, सेवा प्रदायकहरुलाई अपांगतामैत्री सेवा प्रवाह सम्बन्धि अभिमुखीकरण तथा तालिम,अति जटील शारीरिक तथा मानसिक अपांगताका कारण अरुको पूर्ण सहारामा जीउन बाध्य भएका व्यक्तिहरुलाई आर्थिक अवस्था हेरी विशेष सहयोग कार्यक्रम सञ्चालन गरिने छ ।

- पालिकास्तरमा अपांगता भएका व्यक्तिहरुको अधिकार संरक्षण तथा प्रवर्द्धनको लागि नीति तथा कानून निर्माण, जेष्ठ नागरिक स्याहारकर्ताहरुलाई जेष्ठ नागरिक पोषण तथा अन्य व्यवहारगत तौरतरिका सम्बन्धि अभिमूखीरण तथा तालिम (छोराबुहारी, छोरी, वृद्धाआश्रम प्रमुख आदिलाई), विर्सने रोग जस्तै Dementia तथा Alzheimer's' सम्बन्धि सचेतना, त्यस्ता समस्या भएको जेष्ठ नागरिकहरुको पहिचान र निज तथा निजका परिवारलाई आवश्यक सहयोग कार्यक्रम सञ्चालन गरिने छ । साथै हेरचाहमा रहेका जेष्ठ नागरिक सर्भेक्षणमार्फत असल स्याहारकर्ता पहिचान गरी असल स्याहारकर्तालाई एक पटक पुरस्कार कार्यक्रम उपलब्ध गराइने छ ।
- सामाजिक सुरक्षा भत्ता घरघरमा पुर्याउने कार्यलाई निरन्तरता दिईने छ।

६. खेलकुद:

- खेलकुद क्षेत्रको विकासका लागि वडास्तरिय खेलकुद प्रतियोगिता र नगरपालिकास्तरिय खेलकुद प्रतियोगिता सञ्चालन गरिने छ ।
- पालिकास्तरिय खेलमैदान आगामि बर्षमै निर्माण गर्न पहल गरिने र वडा स्तरिय खेलकुद मैदान क्रमस निर्माण गर्दै जाने नीति लिइने छ । विभिन्न तह र स्तरमा संचालन हुने खेलकुद प्रतियोगितामा नगरपालिकाको तर्फबाट सहभागिता जनाईनेछ ।

पूर्वाधार विकास

१. सडक तथा पुल

- नगर यातायात गुरुयोजनालाई अझ व्यवस्थित गर्दै निर्माण भएका सडकहरुको स्तरोन्नती तथा सुधारलाई प्राथमिकता दिइने छ । नगर भित्रका विशेष गरी वडा मुकाम सम्म जोड्ने सडकलाई बाह्रैमास संचालन हुनेगरि स्तरोन्नती गरिने छ । छिमेकी न.पा. र गा.पा. संग सडक सञ्जाल जोडीनेछ र जोडिएकालाई स्तरोन्नती गरिनेछ ।
- पर्यटकिय स्थल र सडक सञ्जाल नपुगेका बस्तिहरुलाई सडक सञ्जालभित्र जोडिने छ ।
- नगर क्षेत्र भित्रका सडक, ढल, सडक वत्ती, खानेपानी, टेलीफोन, विद्युत लगायतका भौतिक पूर्वाधारहरुको अभिलेख अध्यावधिक राखि आवश्यकता अनुसार बजार क्षेत्रमा सडक वत्तिको व्यवस्था गरिने छ ।

- नगरक्षेत्र भित्रका जग्गाको लगत लिएर सडक डिभिजन कार्यालय, मालपोत कार्यालय र नापि कार्यालयको समन्वयमा लगत कट्टा गरी सडकहरु मापदण्डमा उल्लेख भए अनुसार चौडा गर्ने कार्य गरिनेछ ।
- नगरपालिकासँग उपलब्ध उपकरणहरु (डोजर, ट्रिपर,स्काभेटर) प्रयोग गरि नगरक्षेत्रभित्रका सडकको नियमित मर्मत सम्भार गरिने छ ।
- सार्वजनिक प्रर्ती जग्गाहरुको लगत अध्यावधिक गरीनुका साथै संरक्षण र उपयोग सम्बन्धि योजना तर्जुमा गरी कार्यान्वयन गरीनेछ साथै अतिक्रमण भई भोगचलन भएका पर्ति जग्गाहरुलाई कानुनको दायरामा ल्याई यस नगरपालिकाको आर्थिक ऐन बमोजिम राजश्व असुली गरिनेछ र सोहि अनुसार राजश्व परीचालन नीति तयार गरि कडाईका साथ कार्यान्वयन गरीनेछ ।

२. सिंचाई

- नगरपालिका क्षेत्रमा सिंचाई सुविधा विस्तार तथा मर्मत संभार गर्न तथा सवै खेती योग्य जमिनमा सिंचाई सुविधाको आवश्यक व्यवस्था मिलाईनुका साथै ठुला सिचाई योजनाको लागि केन्द्र र प्रदेश सरकार संगको समन्वयमा वजेट व्यवस्थापन गरिने छ ।
- भूमिगत ट्यूववेल, लिफ्ट सिचाई र नँया प्रविधिमा आधारित सिंचाईका माध्यमबाट स्थल विशेष नदी नियन्त्रण कार्यक्रम का साथै सिंचाई मर्मतसंभारका कामहरु गरिने छ । उक्त कार्यको लागि रकम विनियोजन गरिने छ ।

३. भवन तथा सहरी विकास

- आफ्नो स्वामित्वमा जग्गा उपलब्ध भइसकेका वडा कार्यालयहरुको भवन निर्माण कार्यलाई निरन्तरता दिइने छ ।
- नक्सापास नगरी वनाइएका भवनहरुको अभिलेखकिरण गर्न सूचना प्रवाह गरीने छ । तोकिएको समयभित्र अभिलेखिकरण नगर्ने घर धनीहरुलाई नगरपालिकावाट दिईने सेवा सुविधामा रोक लगाउनुका साथै अन्य कानून वमोजिम कारवाही गरीने छ ।
- आफ्नो स्वामित्वमा जग्गा नभई भवन निर्माण कार्य हुन नसकेका वडा, स्वास्थ्य संस्थाहरुको लागि जग्गा प्राप्ति कार्य गरि निर्माण थालनि गरिने छ ।

- नगरपालिकाको मुख्य बजारका रुपमा रहेको सल्लीबजार लगायत अन्य बजार क्षेत्रको योजनाबद्ध विकासका लागि गुरुयोजना बनाइ कार्यान्वयन गरिनेछ ।

४.सञ्चार

- स्थानिय संचारकर्मी, संचारगृह, पत्रकारीताको संस्थागत विकास एवं क्षमता विकासको लागि आपसी समन्वय र सहकार्यमा कार्य सुचारु गरीनेछ ।
- नगरक्षेत्र भित्र इन्टरनेट र टेलिफोन सेवालाई प्रभावकारी वनाउन सेवा प्रदायकहरुसंग समन्वय गरिने छ ।

५.उर्जा, लघु तथा साना विद्युत

- पहिचान गरिएका नगर भित्रका मुख्य व्यापारिक क्षेत्रमा प्रभावकारी सडक वत्ती जडान गरीने छ ।
- नगरपालिकामा पुर्ण विद्युतिकरण गर्न नेपाल विद्युत प्राधिकरण, खानेपानी जलश्रोत तथा उर्जा कार्यालयसंग आवश्यक समन्वय र सहकार्य गरिने छ ।

वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन

१. बन तथा भू संरक्षण,

- नगरपालिकामा क्षेत्र भित्रका नाङ्गो डाँडा र पाखाहरु आवश्यकताका आधारमा वृक्षारोपण कार्यलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
- वन पैदावार तथा जडीबुटी उत्पादन कार्यलाई प्राथमिकता दिइनेछ । सोका लागि समुदायिक वन उपभोक्ता समितीहरुसंग साझेदारीमा गतिविधी संचालन गरिने छ ।

२. जलाधार संरक्षण र वातावरण संरक्षण

- पानीका स्रोत व्यवस्थापन एवं उचित उपयोग / संरक्षण गर्न पानीका मुहानहरुको नक्सांकन तथा गुणस्तर मापन गरि योजनागत तवरले कार्यान्वयन गरिनेछ ।

३. फोहरमैला व्यवस्थापन

- फोहरमैला व्यवस्थापनको पक्षलाई व्यवस्थित गर्न कुहिने तथा नकुहिने फोहोरलाई श्रोत मै वर्गीकरण गरि फोहोर व्यवस्थापनलाई वैज्ञानिक बनाइने छ । फोहोर विर्सजन केन्द्रलाई व्यवस्थित बनाउन आवश्यक पूर्वाधार निर्माण गरिने छ ।
- फोहोरमैला व्यवस्थापनलाई दिर्घकालिन बनाउन **फोहोरमैला व्यवस्थापन योजना** (**Waste Management Plan**) निर्माण गरिने छ ।

४. **जलउत्पन्न प्रकोप नियन्त्रण**

- खोलानाला आसपासका खेतियोग्य जमिनको सुरक्षा गर्न नगरक्षेत्रभित्र जोखिममा रहेका सबै वडाहरुको खोला नालालाई नियन्त्रण गर्न तटबन्ध निर्माण एवं सञ्चालन गर्न आवश्यक बजेट छुट्ट्याउने नीति लिइनेछ ।

५. **विपद व्यवस्थापन**

- महामारी तथा संक्रामक रोग नियन्त्रणका लागी नागरिक, सरोकारवाला निकायहरु तथा स्थानीय सरकारको समन्वयमा रोकथाम गर्न तयारी गरिने छ ।
- नेपाल भुकम्पिय जोखिममा रहेकोले नगरक्षेत्र भित्रका नागरिकहरुको सुरक्षित बसोबासको संवैधानिक अधिकार सुनिश्चित गर्न **भुकम्प प्रतिरोधि घर निर्माण** कालागि सबैवडा बाट प्रतिनिधित्व हुने गरि डकर्मिहरुलाई तालिम प्रदान गर्ने कार्य निरन्तरता दिइनेछ ।
- जलवायु परिवर्तनको असरलाई न्युनीकरण गर्न विपद् व्यवस्थापन तथा मौसन उत्थानशिल योजना अनुरुप कार्यक्रम संचालन गरिनेछ।
- विपदहरुको रोकथाम तथा न्यूनीकरणको लागि पुर्व तयारी, प्रतिकार्य राहत र पुर्नलाभका कार्यक्रम संचालन गर्न स्थानीय विपद व्यवस्थापन कोषमा आवश्यक वजेटको व्यवस्था गरिनेछ ।
- पूर्वाधार विकासका क्रियाकलापहरु संचालन गर्दा विपद जोखिम संवेदनशीलतालाई केन्द्रविन्दुमा राखि कार्यान्वयन गर्न सघाउ पुग्ने गरी डिजाईन तथा इष्टिमेट गर्ने व्यवस्था मिलाइनेछ ।

- नगरपालिका भित्र रहेका विपद् जोखिमयुक्त वस्ती तथा क्षेत्रहरुमा राष्ट्रिय विपद् जोखिम न्युनिकरण तथा व्यवस्थापन प्राधिकरण (NDRRMA) र अन्य संस्थासंगको सहकार्यमा समुचित योजनाहरु निर्माण गरिनेछ।
- नगर भित्रका सवै सरोकारवालाहरुको सहकार्यमा वन तथा वाताबरण सम्बन्धि आवश्यक कार्यहरु गरीनेछ र जलाधार र वृक्षारोपन मुहान संरक्षण र रिचार्ज पोखरीको निर्माण गरिने छ तथा माग र संभाव्यताको आधारमा अन्य स्थानमा पनि संचालन गरीने छ ।
- विकास निर्माण कार्यमा सामाजिक र वातावरणीय योजना, जलवायु परिवर्तन अनुकुलनसाथै जोखिम न्यूनीकरणलाइ मूलप्रवाहीकरण गरिनेछ ।

सुशासन तथा संस्थागत विकास

- कार्यपालिकाको कार्यालय वडा कार्यालय तथा विषयगत शाखा वा एकाईको सेवा प्रवाहलाई प्रविधि मैत्रि वनाइनेछ ।
- स्थानीय तहको आन्तरीक आय, अन्तर सरकारी वित्त हस्तान्तरण, राजश्व वांडफांड तथा रोयल्टी रकममा आउनसक्ने कमीलाई ध्यान दिदै लचकता सहितको उपयूक्त आकारको वजेट तर्जुमा गरीनेछ।
- सेवाप्रवाहको लागि आवश्यक पर्ने न्यूनतम प्रशासनीक खर्चको लागि वजेट विनीयोजन गरी प्रशासनीक संरचना र कार्यलाई मितव्ययी वनाउन अनुत्पादक खर्चहरु कटौती गर्ने नीति अवलम्वन गरीनेछ । आर्थिक क्रियाकलापहरुको दुरुस्त अभिलेख राखिने छ ।
- नगरपालिकाका गतिविधि तथा कियाकलापहरु नियमित रुपमा वेभसाइट तथा सूचनापाटी मार्फत सार्वजनिक गरीने छ ।
- वहुवर्षिय खर्च र राजस्व पूर्वानुमान पद्धतीको आधारमा वजेट तथा कार्यक्रको तर्जुमा गरीने छ ।
- नियमानुसार आन्तरिक तथा अन्तिम लेखापरिक्षण तोकिएको समयमानै गराइने छ ।
- नगरपालिका तथा सवै वडा कार्यालयहरुमा सुझाव पेटीका, गुनासो सुनुवाई पुस्तिका, नागरिक वडापत्र, हेल्पडेस्क, सूचना अधिकारी तथा गुनासो सुन्ने अधिकारीको व्यवस्था मिलाई सुशासनयुक्त नगरपालिकाको निर्माण गरिनेछ ।
- इ हाजिरीलाई सम्पुर्ण विद्यालय र स्वास्थ्य संस्थासम्म विस्तार गरिनेछ।
- नगर तथा वडाहरुवाट सम्पादित सवै कामहरुको वारेमा जनताहरुलाई सूसुचित गर्नको लागि प्रत्येक चौमासिकमा अनिवार्य रुपमा सार्वजनिक सुनुवाई कार्यक्रमको आयोजना गरीनेछ ।
- जन्म, मृत्यू तथा बसाइसराइको अभिलेखलाई चुस्त दुरुस्तरुपमा राखिने छ ।

- म.ले.प. को प्रतिवेदन औल्याइएको नियमित गर्नुपर्ने प्रकृतिका बेरुजुलाई नियमित गर्न आवश्यक कार्य गरिनेछ र असुल उपर गर्नुपर्ने प्रकृतिका बेरुजुलाई असुल उपर गरी बेरुजु न्यूनिकरण गरिने छ ।आगामि दिनमा शुन्य बेरुजु कायम गर्न आवश्यक कार्य गरिनेछ ।
- नगरपालिकाको कार्यसम्पादनलाई प्रभावकारी तथा चुस्त बनाउन आवश्यक ऐन, नियमावली, नीति, निर्देशिका निर्माण गरी लागु गरिने छ ।
- उत्कृष्ट सेवा प्रवाह गर्ने कर्मचारीलाई पुरस्कृत गर्ने कार्यको सुरुवात गरिनेछ ।
- सार्वजनिक सम्पत्तीको संरक्षण गर्नु सबैको कर्तव्य हो।सार्वजनिक सम्पत्ती माथि बारम्बार आक्रमण हुने तथा कार्यालय परिसर भित्र अनावश्यक व्याक्ति प्रवेश गरी हुलहुज्जत गर्ने गरिरहेको हुदा शान्ति सुरक्षा तथा राजश्व व्यवस्था कायम गर्न नगरप्रहरीको व्यवस्था गरिने छ ।
- नगरपालिका भित्र चल्ने सार्वजनिक यातायातका साधनलाई सरोकारवालासंगको समन्वयमा नियमन गरिनेछ ।

न्याय क्षेत्र

- न्याय सम्पादनलाई छिटो, छरितो, पारदर्शी र विश्वसनीय बनाइन प्रत्येक वडामा मेलमिलाप केन्द्र स्थापन गरिनेछ ।
- न्यायिक समितिको सचिवालयलाई चुस्त एवम व्यवस्थित बनाउन आवश्यक तालिम, सामाग्री तथा उचित प्रविधिको व्यवस्थापन गरिने छ ।

अन्त्यमा

वनगाड कुपिण्डे नगरपालिकालाइ बिगतको ऐतिहासिक, सांस्कृतिक समुन्नत बिरासतलाई इतिहास वर्तमान र भबिष्यसग जोड्दै समृद्धि तर्फ लैजाने जनताको सापेक्ष विकासका चाहना पुरा गर्ने स्थानिय सरकार र स्थानिय बिचको सम्बन्ध कायम गर्ने, आधुनिक प्रबिधि र मौलिक पहिचानको सम्मिश्रण बाट बनगाड कुपिण्डे नगरपालिकालाई सफा, सुन्दर, स्वच्छ, सुरक्षित, निष्पक्ष, न्यायपुर्ण र प्रतिबद्ध नेतृत्व प्रदान गरिनेछ । साथै यस नगरपालिकाले अघि सारेको प्रस्तुत निति तथा कार्यक्रम कार्यान्वयनमा सहयोग पुर्याउन नेपाल सरकार, कर्णाली प्रदेश सरकार, विकाश साझेदार हरु निजि क्षेत्र, अन्तरास्ट्रिय दातृ निकाय ,नगरपालिकाका कर्मचारि ,सम्पुर्ण वनगाडि जनसमुदाय , बुद्धिजिबि एवं प्रबुद्ध बर्गमा हार्दिक अपिल गर्दछौ ।

धन्यबाद ।